

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců Mgr. Ondřeje Mráky a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **J. K.**, zastoupený JUDr. Alešem Vídenským, advokátem, se sídlem Sokolská 22, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 9. 2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 7. 2010, č. j. 18 Ad 22/2010 - 64,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, JUDr. Aleši Vídenskému, advokátu, se sídlem Sokolská 22, Ostrava - Moravská Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 960 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 22. 7. 2010, č. j. 18 Ad 22/2010 - 64, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 9. 2008, číslo X, jímž žalovaná stěžovateli od 22. 10. 2008 odňala částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 44 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Nový Jičín (dále jen „OSSZ“) ze dne 26. 8. 2008 již stěžovatel není částečně

invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 25 %.

V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že v řízení před krajským soudem setrval na provedení důkazu znaleckým posudkem z oboru neurologie, neboť přestože předložil další zprávy, které měla posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále jen „PK MPSV“) k dispozici, dovodila PK MPSV z těchto zpráv nesprávné hodnocení poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Stěžovatel namítl nesprávnost názoru krajského soudu, který zamítl jeho návrh na vypracování znaleckého posudku s tím, že považuje závěr PK MPSV za natolik přesvědčivý, že jej nebylo nutno vypracovat. V této souvislosti stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 186/2009 - 53 ze dne 18. 3. 2010, kterým byl zrušen předcházející rozsudek krajského soudu č. j. 18 Cad 186/2008 - 37 ze dne 10. 9. 2009, v němž bylo konstatováno, že otázka systému podávání posudků pro účely soudního řízení správního v oboru důchodového pojištění nebyla nikdy zpochybněna Ústavním soudem. Stěžovatel k tomu dále uvedl, že krajský soud neprovedl dostatečné dokazování k poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Tato odborně medicínská otázka tedy nebyla přes jeho důkazní návrh náležitě zodpovězena, přičemž stěžovatel dále zdůraznil, že PK MPSV sice vypracovala obsáhlejší posudek s podrobnějším diagnostickým souhrnem, ale ke konečnému projednání jej nepřizvala, přestože o to žádal, čímž mu znemožnila vyjádřit se a vznést námitky k závěrům daného posudku. Stěžovatel také zdůraznil, že v rozporu se závěrem posudkové komise není schopen žádné rekvalifikace a žádného zaučení, není mu známo, co by se mohl naučit, protože po jedenácté hodině ranní usíná z důvodu chronické únavy, která mu byla diagnostikována, a rovněž není dobrý jeho psychický stav. V diagnostickém souhrnu téhož posudku jsou také závažná onemocnění, které současná medicína není schopna léčit a pouhá stabilizace zdravotního stavu stěžovatele představuje úspěch. V projednávané věci tedy nebyl krajským soudem zjištěn skutečný stav věci, nebyl podrobně zjištěn zdravotní stav stěžovatele, přičemž stěžovatel také namítl, že „hodnocení poklesu pracovní schopnosti stěžovatele v systému důchodového zabezpečení a s tím související míry invalidity a poklesu pracovní schopnosti v duchu zákona o důchodovém a sociálním zabezpečení má vyjadřovat míru kompenzace ekonomické újmy v důsledku dlouhodobě nepříznivého pracovního stavu a neschopnosti pracovat, resp. pracovat v obvyklém rozsahu a intenzitě jako osoby bez zdravotního postižení“.

Žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti s tím, že PK MPSV se ve svém posudku ztotožnila se závěry lékaře OSSZ a konstatovala, že stěžovatel k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění a nebyl ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 nebo 2 téhož zákona. Posudek PK MPSV pak žalovaná shodně s krajským soudem považuje za zcela přesvědčivý a dostatečný podklad pro rozhodnutí krajského soudu z hlediska zjištění skutkového stavu věci s tím, že proto je návrh stěžovatele na vypracování dalšího znaleckého posudku nedůvodný.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalované ze dne 2. 9. 2008 žalobou, v níž namítl, že se cítí plně invalidním; diagnózy uvedené v anamnéze měly být neúplné a zlehčené, posudek se nezmiňoval o jeho velké únavě. Pracoval v těžkých podmínkách jako strojník energetických zařízení, jestliže

kouřil, nečinil tím nic protizákonného. Jeho plicní choroba je dokládána zprávou oddělení pro TBC a respirační nemoci; astma bronchiale a CHPN I-I podstatně omezují jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti, nemůže pracovat v prašném prostředí, nesoustředí se a má potíže plnit základní činnosti spojené s běžným osobním životem.

Krajský soud v projednávané věci již jednou rozhodl a žalobu stěžovatele zamítl rozsudkem ze dne 10. 9. 2009, č. j. 18 Cad 186/2008 - 37, který však byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 186/2009 - 53, a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Ve zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud krajskému soudu vytkl, že přestože právní zástupce stěžovatele při jednání krajského soudu vznesl návrh na doplnění dokazování o znalecký posudek z oboru neurologie, krajský soud sice tento návrh ihned při jednání zamítl usnesením, ale protokol o jednání nijak nehovoří o odůvodnění tohoto výroku a ani v rozsudku krajského soudu ze dne 10. 9. 2009 není o tomto návrhu a postoji krajského soudu k němu zmínky. Nejvyšší správní soud pak krajskému soudu uložil, aby opětovně posoudil důvody, které ho vedly k zamítnutí důkazního návrhu s uvedením úvah o potřebě provedení stěžovatelem navrženého důkazu.

Z obsahu soudního a připojeného správního spisu Nejvyšší správní soud dále zjistil, že při posouzení zdravotního stavu stěžovatele dospěl posudkový lékař OSSZ dne 26. 8. 2008 u stěžovatele k diagnostickému souhrnu: diabetes mellitus 2. typu dlouhodobě uspokojivě komp. na PAD, incip. polyneuropatie DKK dle EMG v roce 2006, jinak bez dia komplikací; esenciální hypertenze I. komp. bronchitis fumatoria s norm. ventilačními parametry; astma bronchiale -průkaz přecitlivělosti na roztoče a prach, s verif. bronchiální hyperreaktivitou středně těžkého st., s totální reversibilitou obstrukce; polyarthralgie, dle RTG gonarthrosis bilat. gr. I - II; nadváha - BMI 29,0. HLP; hyperplasie prostaty ve sledování. V rámci posudkového hodnocení lékař OSSZ uvedl, že zdravotní stav stěžovatele je dlouhodobě nepříznivý, t.č. dlouhodobě stabilizovaný, při úpravě životosprávy a spolupráci posuzovaného s příznivou diagnózou vyžadující určitá omezení fyzické zátěže. Lékař OSSZ dospěl k závěru, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele odpovídá postižení uvedenému v kapitole IV., položce 1 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., tj. 25 % s tím, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti ve smyslu § 6 odst. 4 a 5 téže vyhlášky se nemění. Stěžovatel není schopen těžké fyzické práce se zvedáním a nošením břemen, s nemožností dodržování pravidelné životosprávy, v noci a v prašném a klimaticky nevhodném prostředí.

Krajský soud si vyžádal v rámci soudního řízení odborný posudek od PK MPSV, která k požadavku krajského soudu vypracovala dne 10. 2. 2009 posudek; jednání posudkové komise dne 29. 1. 2009 se stěžovatel zúčastnil a byl také seznámen s podklady, které měla PK MPSV k dispozici. Při jednání posudkové komise stěžovatel označil za určující potíže dechové. Posudková komise proto nechala pořídit nové ventilační vyšetření s provokačním zátěžovým testem. PK MPSV pak vycházela z diagnostického souhrnu: diabetes mellitus s komplikacemi - počínající diabetickou polyneuropatií dle EMG vyšetření v 4/2008, při léčbě je kompenzace úplavice cukrové dlouhodobě uspokojivá; chronická obstrukční plicní nemoc I. a II. st., astma bronchiale persistens - středně těžké s prokázanou bronchiální hyperreaktivitou; kuřák, 20 - 30 cigaret denně již dlouhodobě; alergie na roztoče, pyly, žloutek; chronická únava; hypertenze, t.č. při léčbě; arthralgie nosných kloubů dolních končetin; hyperplazie prostaty v péči urologa. Za určující

postižení posudková komise určila diabetes mellitus s komplikacemi - počínající diabetickou polyneuropathií dle EMG vyšetření v 4/2008, při léčbě je kompenzace úplavice cukrové dlouhodobě uspokojivá. Na dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu se podílí i astma bronchiale persistens bez obstrukční poruchy plicní ventilace. PK MPSV hodnotila pokles stěžovatelovy schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kapitoly IV., položky 1 písmeno b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. na úrovni 25 %. Ani hodnocení astma bronchiale jako určující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu by podle závěrů posudkové komise nepřineslo jiný výsledek, neboť by bylo hodnoceno podle kapitoly VIII., oddíl B, položka 3 písmeno b) v rozmezí 25 - 35% dolní hodnotou 25 %. Posudková komise konstatovala, že od doby přiznání částečného invalidního důchodu pro úplavici cukrovou a její komplikace nedošlo ke zhoršení polyneuropatie dolních končetin, stále je uváděna počínající neuropatie, nevyskytly se ani jiné změny či komplikace. Závažnější funkční porucha plic nebyla prokázána. PK MPSV tedy považovala zdravotní stav stěžovatele za dlouhodobě stabilizovaný, který jako takový již nezakládal pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti na úrovni odůvodňující výrok o částečné invaliditě (tj. alespoň 33 %).

Po zrušení rozsudku krajského soudu ze dne 10. 9. 2009 a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010 stěžovatel při jednání krajského soudu konaném dne 22. 7. 2010 setrval na svém důkazním návrhu na vypracování znaleckého posudku z oboru neurologie, k důvodnosti tohoto návrhu předložil krajskému soudu lékařské nálezy (tyto krajský soud provedl k důkazu) s tím, že veškeré tyto důkazy posudková komise sice hodnotila, ale dle názoru stěžovatele nesprávně se zřetelem k hodnocení poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Krajský soud poté rozhodl, že další dokazování prováděno nebude.

Krajský soud ve svém rozsudku zdůraznil, že v projednávané věci jde o odnětí částečného invalidního důchodu, jehož přiznání je podmíněno poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %, rozhodnutí soudu proto závisí především na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu stěžovatele. Pokud jde o posudek PK MPSV ze dne 10. 2. 2009, krajský soud shledal, že byl podán komisí v řádném složení, opíral se o zdravotnickou dokumentaci stěžovatele a odborným členem posudkových komisí byl lékař - odborný internista, tedy odborník v oboru, do něhož je zařazeno nejzávažnější zdravotní postižení stěžovatele. V otázce rozhodujícího zdravotního postižení stěžovatele komise dospěla k závěru shodnému se závěrem posudku posudkového lékaře OSSZ ze dne 26. 8. 2008, tj. že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele byla úplavice cukrová s tím, že od doby přiznání částečné invalidity pro úplavici cukrovou a její komplikace nedošlo u stěžovatele k dalšímu zhoršení polyneuropathie dolních končetin, je stále uváděna počínající polyneuropathie a nevyskytly se ani jiné změny a komplikace. Také opakovaná vyšetření plic neprokázala závažnější funkční poruchu plic a křivky funkčního vyšetření plic byly opakovaně v normě. Krajský soud dále uvedl, že neshledal důvodný návrh stěžovatele na ustanovení znalce z oboru neurologie a vypracování znaleckého posudku, protože závěry odborného posudku PK MPSV jsou zcela přesvědčivé, stěžovatel sám potvrdil, že veškeré jím předložené nálezy měla posudková komise k dispozici a ani krajský soud neshledal žádné rozpory mezi jednotlivými lékařskými nálezy a obsahem posudku posudkové komise. Krajský soud tedy shledal přesvědčivým

posudkovou komisí provedené hodnocení míry poklesu stěžovatelovy schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kapitola IV., položka 1 písm. b), proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 4. 8. 2010, kasační stížnost byla podána dne 18. 8. 2010.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a je rovněž v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. V kasační stížnosti uplatňuje důvody, které podle svého obsahu představují námitky proti rozsahu posouzení zdravotního postižení. Neúplné posouzení rozsahu zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, by mohlo být vadou řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pokud mohlo mít, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá, za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a v důsledku toho i nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelem uplatněný důvod podle obsahu za důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a pro tento důvod shledává kasační stížnost přípustnou.

Kasační stížnost je přípustná též s přihlédnutím k tomu, že jde o opakovanou kasační stížnost, neboť, jak již zdejší soud v minulosti opakovaně judikoval (viz např. rozsudek ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119, dostupný na www.nssoud.cz), § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy zdejší soud pouze vytýká krajskému soudu nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí (v daném případě nevypořádání se s důkazním návrhem stěžovatele), by ve svých důsledcích ve své podstatě vedlo k odmítnutí věcného přezkumu napadeného rozhodnutí.

Za této situace Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o stěžovatelovy námitky vůči rozsudku krajského soudu, je třeba vyjít z toho, že ve stěžovatelově případě se jedná o odnětí částečného invalidního důchodu z toho důvodu, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě nedosahuje zákonem požadovaných 33 %. Částečný invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Tyto posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní

schopnosti pojištěnců, ale také k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Přitom posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 6 Ads 138/2009 - 73, dostupný na www.nssoud.cz). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde stanoveného rozpětí. Dále uváží i rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení. Skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, publikován ve Sb. NSS 33/2003).

Posudek PK MPSV splňuje výše uvedené požadavky na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku a lze z nich při zjišťování skutkového stavu vycházet.

Nedůvodná je přitom stížnostní námitka, v níž stěžovatel namítá, že jej posudková komise ke „konečnému projednání“ nepřizvala, přestože o to žádal, čímž mu měla znemožnit vznést námitky a vyjádřit se k závěrům této komise. K postupu posudkových komisí při vypracování odborných posudků se Nejvyšší správní soud vyjádřil již ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2005, č. j. 1 Ads 7/2004 - 131 (dostupný na www.nssoud.cz), v němž uvedl, že *„Nejde o posudky soudních znalců, protože tyto posudky jsou zvláštním typem důkazu. Jde o povinný důkaz, který svojí podstatou, smyslem a účelem je sice připodobnitelný znaleckému posudku ve smyslu § 127 o. s. ř., ale je pořizován jiným způsobem a za použití jiných procesních pravidel. Postup posudkové komise MPSV se neřídí občanským soudním řádem o důkazu znaleckým posudkem, ale zásadně ustanoveními správního řádu, pokud jejich použitelnost není modifikována ustanoveními zákonů na úseku důchodového pojištění a sociálního zabezpečení (zejména zákonem ČNR č. 582/1991 Sb. a zákonem č. 155/1995 Sb.)*

nebo právních předpisů vydaných k jejich provedení (zejm. vyhlášky č. 182/1991 Sb.). Řízení před posudkovou komisí je tedy modifikovaným správním řízením, což ostatně stanovuje § 4 odst. 2 věta druhá zákona č. 582/1991 Sb., podle níž se pro vydávání posudků posudkovými komisemi přiměřeně použijí ustanovení obecných předpisů o správním řízení, tj. správní řád. Posudková komise, která musí zasedat v zákonem předepsaném složení, tedy nejprve shromáždí podklady pro své rozhodnutí; zpravidla jde o zdravotní dokumentaci posuzovaného. Může také nařídit ústní jednání (§ 21 správního řádu), při němž posuzovaného sama vyšetří. Na základě takto zjištěného zdravotního stavu věci pak rozhodne a své rozhodnutí odůvodní. Celý tento proces pak zachytí v protokolu o jednání.“ Tak tomu bylo i v nyní projednávané věci, kdy jednání posudkové komise proběhlo dne 29. 1. 2009 za účasti stěžovatele, který do spisu předložil další lékařský nález a bylo mu umožněno se vyjádřit, přičemž jednání bylo odročeno za účelem nového ventilačního vyšetření stěžovatele s provokačním zátěžovým testem. Poté posudková komise již bez účasti stěžovatele dne 10. 2. 2009 vydala předmětný posudek. Z obsahu protokolu o jednání posudkové komise ze dne 29. 1. 2009 nijak nevyplývá, že by stěžovatel skutečně žádal o účast u dalšího jednání, byl přitom seznámen se základním výčtem podkladů, které měla komise k dispozici a bylo mu umožněno se ve věci vyjádřit. Je třeba také zdůraznit, že posudková komise sice může nařídit ústní jednání, ale učinit tak nemusí v případech, v nichž může učinit posudkový závěr pouze na základě podkladové dokumentace. O tuto situaci ostatně ani v projednávané věci nejde, neboť stěžovatel byl přítomen jednání posudkové komise dne 29. 1. 2009 a bylo dále provedeno další vyšetření stěžovatelova zdravotního stavu s tím, že posudková komise měla rovněž k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci stěžovatele, z níž mohla při prozkoumání objektivního zdravotního stavu stěžovatele vycházet a učinit patřičný závěr (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. 3 Ads 7/2004 - 70, dostupný na www.nssoud.cz). Nelze tedy dovodit, že by v důsledku postupu posudkové komise nebyl objektivně zjištěn zdravotní stav stěžovatele, resp. že by stěžovatel byl jakkoliv zkrácen na svých právech, neboť se u jednání posudkové komise dne 29. 1. 2009 mohl ve věci vyjádřit a k závěrům posudku PK MPSV se mohl vyjádřit jako k důkazu u jednání krajského soudu, což také učinil. Lze tedy uzavřít, že skutečnost, že posudková komise vycházela z kompletní zdravotní dokumentace, (stěžovatel ostatně ani nenamítala, že by tomu bylo naopak), tedy z písemných podkladů a nadto z dalšího vyšetření stěžovatele, není v rozporu s objektivním posouzením zdravotního stavu stěžovatele.

Ke stížnostním námitkám stěžovatele je třeba dále zdůraznit, že posudek posudkové komise se zabýval hodnocením zdravotního stavu stěžovatele *k okamžiku vydání žalobou napadeného rozhodnutí žalované* (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), jak o tom byl ostatně také stěžovatel krajským soudem při jednání dne 22. 7. 2010 poučen. Nadto byly do skutkové úvahy posudku PK MPSV ve znění jeho doplnění zahrnuty také zprávy o zdravotním stavu stěžovatele týkající se doby po vydání napadeného rozhodnutí žalované (zejména výsledky nového ventilačního vyšetření s provokačním zátěžovým testem), z nichž také bylo vycházeno při posouzení zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Takové osvětlení minulých skutkových stavů či dějů za pomoci důkazních prostředků později vzniklých není přitom nic výjimečného a jejich užití ani nebylo v rozporu s pokynem ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., který znamená jen to, že soud nemůže vycházet ze skutkového stavu, který nastal až po vydání rozhodnutí správního orgánu, neboť podle ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. soud v rámci dokazování může nejen zopakovat důkazy provedené správním orgánem, ale může je i doplnit, tyto důkazy je oprávněn

v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů autonomně vyhodnotit a vychází ve svém úsudku z takto zjištěného skutkového stavu, který může být diametrálně odlišný od skutkového stavu zjištěného správním orgánem. Stále však jde pojmově o skutkový stav, který tu byl v době vydání rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 6 Ads 92/2009 - 78, dostupný na www.nssoud.cz). V posuzované věci z posudku PK MPSV tedy plyne, že při svém hodnocení zdravotního stavu stěžovatele posudková komise vzala na vědomí veškeré rozhodující skutečnosti o stěžovatelově zdravotním stavu vycházející z dostupné lékařské dokumentace (včetně diagnostikované chronické únavy a dalších zdravotních postižení stěžovatele), která se skládala zejména z lékařských nálezů OSSZ, z kompletní zdravotnické dokumentace ošetřujícího praktického lékaře, a navíc také z výše uvedeného vyšetření stěžovatele po vydání napadeného rozhodnutí žalované, jakož i z lékařských nálezů předložených stěžovatelem, což tento sám potvrdil.

Posudek PK MPSV není ani v rozporu s posudkem lékaře OSSZ, jeho závěry i po doplnění lékařského vyšetření stěžovatele potvrzuje a blíže konkretizuje podklady, důvody a závěry, na základě nichž bylo provedeno hodnocení zdravotního stavu stěžovatele.

Také krajský soud v odůvodnění svého rozsudku stěžovateli vysvětlil, že posudková komise náležitě zdůvodnila, jak byl stěžovatelův zdravotní stav hodnocen a na základě čeho nebyl stěžovatel shledán ani částečně invalidním.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu se tak PK MPSV řádně vypořádala s tím, proč stěžovatel již není částečně invalidní. Podrobně popsala, že rozhodující příčinou poklesu stěžovatelovy schopnosti soustavné výdělečné činnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované byla úplavice cukrová jako dominantní zdravotní postižení s tím, že na dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu stěžovatele se podílí také asthma bronchiale persistens, bez obstrukční poruchy plicní ventilace.

Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že posudek PK MPSV, který byl použit jako důkaz v soudním řízení, splňoval podmínky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, kdy v úvodu posudku PK MPSV vyjmenovává, z jakých podkladů dovodila posudkový závěr. Z posudku nevyplývá, že by posudková komise cokoli z lékařské dokumentace, kterou měla k dispozici, při hodnocení nevzala na vědomí nebo opomenula. V projednávané věci PK MPSV ve svém posudku přesvědčivě zdůvodnila, v čem spočívá zlepšení a stabilizace zdravotního stavu stěžovatele při porovnání s obdobím, v němž byl odnímaný částečný invalidní důchod přiznán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 45/2008 - 46, dostupný na www.nssoud.cz). Důvodem zániku částečné invalidity přitom nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu, ale rovněž i stabilizace zdravotního stavu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2003, sp. zn. 3 Ads 7/2003).

Co se týče úplnosti a celistvosti posudku PK MPSV jako důkazu proto nemohla krajskému soudu vzniknout ani pochybnost o objektivnosti zjištěného skutkového stavu a krajský soud přitom v souladu se závazným právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010 (§ 110 odst. 3 s. ř. s.)

důvody, které jej vedly k neprovedení stěžovatelem navrženého důkazu znaleckým posudkem, také řádně osvětlil a přesvědčivě zdůvodnil. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje s názorem krajského soudu, že důkazní návrh stěžovatele na vypracování znaleckého posudku nebyl důvodný, neboť při určování okamžiku, k němuž stěžovatel přestal být částečně invalidním podle § 44 zákona o důchodovém pojištění, je znalecký posudek k určení okamžiku zániku částečné invalidity na místě jen tehdy, pokud by o správnosti či úplnosti posudku PK MPSV byly pochybnosti a pokud by současně znalecký posudek mohl tyto pochybnosti odstranit (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 - 50, dostupný na www.nssoud.cz). Nesouhlas stěžovatele se závěry posudku PK MPSV přitom sám o sobě není důvodem pro zadání vypracování znaleckého posudku, neboť při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se vychází ze zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a nikoliv ze subjektivních pocitů stěžovatele.

Lze proto uzavřít, že krajský soud nepochybil, pokud nevyhověl důkaznímu návrhu stěžovatele a vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. S ohledem na to, že se konečné závěry jak posudku OSSZ, z něhož vycházela žalovaná, tak i posudku PK MPSV, z něhož vycházel krajský soud, ohledně naplnění podmínek částečné invalidity u stěžovatele shodovaly, neměl krajský soud důvod napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Pro úplnost zbývá dodat, že se nelze zcela ztotožnit ani s názorem stěžovatele ohledně účelu dávek důchodového pojištění jako určité „kompenzace ekonomické újmy v důsledku dlouhodobě nepříznivého pracovního stavu“. Listinou základních práv a svobod je sice zaručeno právo na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci, ale toto právo rozhodnutím žalované nebylo v případě stěžovatele porušeno, neboť tohoto práva se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí (čl. 41 Listiny). Pro stěžovatele to především znamená možnost domáhat se dávek podle zákona o důchodovém pojištění, neboť tento zákon je právě jedním z celé řady zákonů, které stanovují podrobnosti při výkonu tohoto práva. Součástí oněch podrobností je však nepochybně i určení situací, kdy občanu hmotné zabezpečení nenáleží (srov. obdobně rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2007, č. j. 4 Ads 49/2006 - 40, a ze dne 27. 5. 2004, č. j. 4 Ads 48/2003 - 85, dostupné na www.nssoud.cz). Ostatně právo na přiměřené zabezpečení je garantováno nejen předpisy z oblasti důchodového pojištění, ale též systémem zdravotního pojištění, sociální pomoci apod.

Za této situace proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je však podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 5. 2009, č. j. 18 Cad 186/2008 - 30, ustanoven zástupce JUDr. Aleš Vídenský, advokát. Tomu Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti přiznal podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání písemného podání soudu týkajícího se věci samé (kasační stížnosti) podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném k datu provedení úkonu. Výše odměny za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bod 2. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 a 3 písm. f) advokátního tarifu 500 Kč. Dále náleží ustanovenému zástupci stěžovatele paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci na odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů 800 Kč. Protože je ustanovený zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu rovněž podle § 35 odst. 8 s. ř. s. částka 160 Kč, kterou je z přiznané odměny na této dani povinen odvést. Celkem tedy ustanovenému zástupci náleží 960 Kč. Pro zaplacení odměny stanovil soud přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2010

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu